

Bosna Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD GRADAČAC

H.K.Gradašćevića 54, 76 250 Gradačac, telefon 035-369-750, fax. 035-369-751, e-mail: opc.grad@bih.net.ba, www.gradacac.ba,

I N F O R M A C I J A
O STANJU ZAPOSLENOSTI ODNOSNO NEZAPOSLENOSTI I STVARNIM
POTREBAMA KADROVA U PRIVREDI GRADA GRADAČAC

Gradačac, april 2025.godina

UVOD

Programom rada Gradskog vijeća Grada Gradačac za 2025.godinu predviđena je tačka dnevnog reda „Informacija o stanju zaposlenosti odnosno nezaposlenosti na području grada Gradačac i stvarnim potrebama kadrova u privredi na području Grada Gradačac“. Cilj ove informacije je prezentiranje prikupljenih podataka Gradskom vijeću o nezaposlenim, odnosno zaposlenim da bi Gradsko vijeće Gradačac svojim prijedlozima poboljšalo donošenje odluka u pravcu unapređenja cjelokupnog ekonomskog razvoja na teritoriji Grada Gradačac. Dosadašnje aktivnosti kod donošenja prijedloga i mjera imale su neku ulogu kod povećanja zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti (detalje o zaposlenosti, odnosno nezaposlenosti dajemo u nastavku).

Smatramo da samo širi pogled i usmjerene aktivnosti mogu doprinijeti većoj zaposlenosti. Neophodno je nastaviti sa aktivnostima na uređenju i privođenju funkciji svih infrastrukturnih projekata u industrijskim zonama jer aktivnosti u privrednom sektoru automatski se odražavaju i na zaposlenost na području Grada Gradačca. Povećanje zaposlenosti, u prvom redu, generira rezultat povećanog obima poslovanja preduzeća.

U podacima koje ćemo iznijeti u nastavku jasno se vidi trend kretanja i broja zaposlenih i broja nezaposlenih tokom predhodnih godina. Također, cilj ove informacije je da se na kraju ovog materijala pokuša doći, zajednički, kroz diskusije gradskih vijećnika, do zajedničkih prijedloga koji će doprinijeti povećanju zaposlenosti na području Grada Gradačca.

Podaci koji su korišteni kod izrade ove informacije su od: Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Federalnog zavoda za statistiku, Poreske uprave FBiH, JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona i podataka nadležne Gradske službe za privredu, razvoj i poduzetništvo.

Zaposlenost na području Grada Gradačac

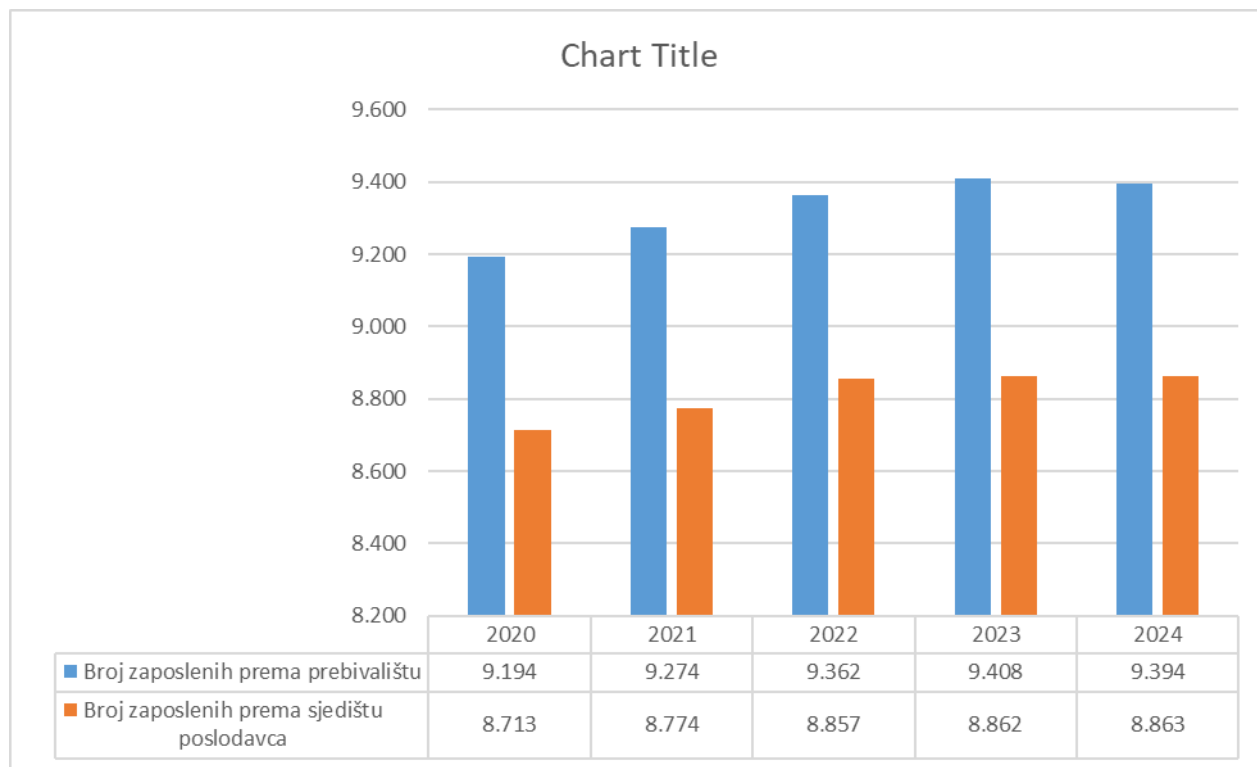
Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, procijena broja stanovnika na području grada Gradačac je 38.345 osoba, od toga je:

- do 14 godina 5.536 osoba ili 14,44%,
- od 15 godina do 64 godine je 26.224 osoba ili 68,39%,
- od 65 godina i više je 6.585 osoba ili 17,17%.

Prema podacima Porezne uprave FBiH, zaključno sa decembrom 2024.godine na području grada Gradačac, broj zaposlenih prema prebivalištu iznosi 9.394 osobe, a broj zaposlenih prema sjedištu poslodavca iznosi 8.863 osobe.

Tabela 1. Broj zaposlenih po godinama

<i>Godina</i>	<i>Broj zaposlenih prema prebivalištu</i>	<i>Broj zaposlenih prema sjedištu poslodavca</i>
<i>Mart 2015</i>	7.174	-
<i>Mart 2016</i>	7.365	-
<i>Decembar 2017</i>	8.939	-
<i>Decembar 2018</i>	9.095	-
<i>Decembar 2019</i>	9.077	-
<i>Decembar 2020</i>	9.194	8.713
<i>Decembar 2021</i>	9.274	8.774
<i>Decembar 2022</i>	9.362	8.857
<i>Januar 2024</i>	9.408	8.862
<i>Decembar 2024</i>	9.394	8.863

Grafikon 1. Zaposlenost na području Gradačca u posljednjih pet godina

Podaci o zaposlenosti na području Gradačca u periodu od marta 2015. godine do januara 2024. godine pokazuju da je broj zaposlenih povećan za ukupno 2.234 osobe. Tokom 2024. godine, prvi puta, dolazi do blagog pada broja zaposlenih prema prebivalištu.

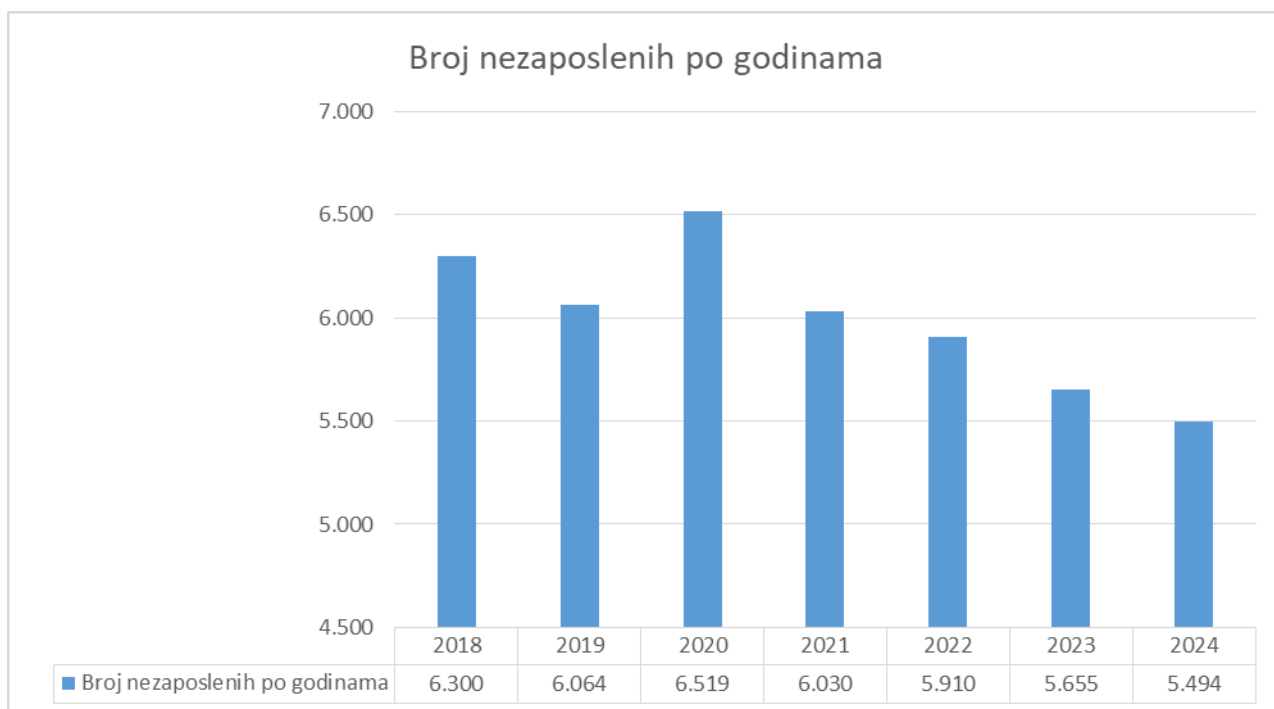
Nezaposlenost na području Grada Gradačac

Prema podacima JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, na području Grada Gradačac, može se vidjeti nastavak trenda smanjenja ukupnog broja nezaposlenih. Najveće smanjenje broja nezaposlenih evidentno je u kategoriji VSS (za 18,30%) i VKV (za 31,25%). Iz naprijed navedenih podataka može se zaključiti da poslodavci sve više traže visoko kvalifikovanu radnu snagu.

Broj nezaposlenih žena također je u kontinuiranom opadanju.

Tabela 2. Broj nezaposlenih po godinama

Godina	Ukupno	Od čega žena	VSS	VSŠ	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Decembar 2018	6.300	-	270	17	1.430	0	23	1.912	212	2.436
Decembar 2019	6.064	3.367	298	11	1.518	0	19	1.749	190	2.279
Decembar 2020	6.519	3.744	370	12	1.603	0	22	1.862	186	2.464
Decembar 2021	6.030	3.530	328	8	1.481	0	19	1.716	150	2.328
Decembar 2022	5.910	3.461	284	8	1.444	0	16	1.685	132	2.341
Decembar 2023	5.655	3.363	268	9	1.380	0	16	1.624	112	2.246
Decembar 2024	5.494	3.334	219	7	1.342	0	11	1.642	101	2.172

Grafikon 2. Nezaposlenost na području Gradačca u posljednjih sedam godina

Proглаšenjem stanja pandemije COVID-19, u martu 2020. Godine, u Federaciji BiH, cijeloj Bosni i Hercegovini i svijetu došlo je do usporavanja poslovnih aktivnosti u mnogim granama privrede a što je za posljedicu imalo povećanje broja nezaposlenih osoba. Prvenstveno se to odrazilo na ugostiteljske djelatnosti, turizam, hotelijerstvo, međunarodni transport i proizvodne djelatnosti jer je došlo do značajnih poremećaja plasmana roba i usluga.

Nakon proglašenja kraja pandemije, broj nezaposlenih osoba kontinuirano se smanjuje i od tada je umanjen za 1.025 osoba.

Potrebe za kadrovima u privredi Grada Gradačac

Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja može se primijetiti povećanje broja pravnih lica i registriranih obrta na području Grada Gradačac što prati i pad broja nezaposlenih osoba. Tačne potrebe kadrova u privredi Grada Gradačac, u ovome trenutku, veoma je teško definisati bez sveobuhvatnog prikupljanja podataka i analize istih ali se može zaključiti da sve više opada potreba za niskokvalifikovanom radnom snagom.

Tabela 3. Struktura poslovnih subjekata

Godina	Broj pravnih lica	Broj obrta
2016	877	1.225
2017	891	1.235
2018	907	1.327
2019	920	1.306
2020	922	1.327
2021	932	1.309
2022	961	1.327
2023	1.000	1.376

Izvor podataka Federalni zavod za programiranje razvoja-Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH za 2023. Godinu

Prosječna plata na području grada Gradačac (Izvor: Federalni zavod za statistiku)

- 2015.godina prosječna neto plata 578 KM
- 2016.godina prosječna neto plata 602 KM
- 2017.godina prosječna neto plata 620 KM
- 2018.godina prosječna neto plata 653 KM
- 2019.godina prosječna neto plaća 692 KM
- 2020.godina prosječna neto plaća 719 KM
- 2021.godina prosječna neto plaća 767 KM
- 2022.godina prosječna neto plaća 885 KM
- 2023.godina prosječna neto plata 1.021 KM
- 2024.godina prosječna neto plata 1.082 KM

Jedan od najvećih problema s kojim se susreće privreda Gradačca, odnosno naše društvo u cjelini, predstavlja iseljavanje stručne radne snage a za njima i cijelih porodica. To se odmah odražava i pokazuje, prvenstveno, u metalnoj, građevinskoj ali i svim ostalim industrijama na području Grada Gradačac. Ovaj trend je, u prethodnoj godini, malo usporen u odnosu na pred i posle pandemijski period ali je još uvijek aktuelan. Veći privredni subjekti, još uvijek, uspijevaju kroz svoje dugoročne planove za zapošljavanje, razne kanale i finansijske mogućnosti nadomjestiti neophodne kadrove za kontinuirano odvijanje procesa ali su te mogućnosti sve ograničenije.

Operatori za rad na CNC mašinama i operatori u raznim industrijama predstavljaju deficitarni kadar kako u metalnoj industriji u Gradačcu, tako i u čitavoj Bosni i Hercegovini. Jedan od glavnih razloga navedene situacije je to što učenici koji pohađaju srednje mašinske škole kroz nastavni plan i program nemaju dodira sa CNC mašinama i praktičnom obukom.

Zbog naprijed navedenog MŠC "Hasan Kikić" i Trening centar (Centar za podršku edukaciji stručnog usavršavanja) uspostavili su saradnju za obavljanje praktične nastave za polaznike mašinsko-tehničkog i elektro-tehničkog usmjerenja.

Praktična nastava, doškolovanje i prekvalifikacija osoba, koje duži vremenski period traže posao, treba biti u prioritetu kako bi se ubrzano smanjivao broj nezaposlenih osoba a privredi omogućilo da svoje potrebe za radnom snagom nadomjesti iz naše lokalne zajednice.

Trening centar je u potpunosti spreman provesti obuku za buduće CNC operatere po programu koji je pripremljen u saradnji između privatnog sektora, UNDP-a, Grada Gradačac i TIKa-e.

Svrha programa jeste da se kroz teorijske i praktične obuke proizvede deficitarni kadar, tačnije CNC operateri koji trenutno nedostaju na tržištu rada i za kojima ima potrebe u privredi Gradačca ali i šire. Program traje 320 sati tokom 16 sedmica i do njegovog završetka učesnici u programu savladavaju potrebne vještine za upravljanje CNC mašinama i stiču vještine koje tržište takve radne snage treba.

Do sada je kroz Trening centar obučeno preko 100 kandidata od kojih je 90% pronašlo zaposlenje po čitavoj Bosni i Hercegovini te u zemljama Evropske unije.

U svrhu unapređenja funkcionisanja Trening centra u Gradačcu (Centar za podršku edukaciji stručnog osposobljavanja), u toku 2024.godine raspisan je Javni poziv za edukaciju trenera za novi softver Solid CAD/CAM. Planirano je da obuku prođe 5 (pet) kandidata koji ispunjavaju sve tražene uslove. Raspisan je Javni poziv na koji je stiglo 7 (sedam) prijava a nakon pregleda istih odabrano je 5 (pet) kandidata koji su ispunjavali tražene uslove i koji će proći obuku.

Nakon što prođu kompletnu obuku ovi treneri će izvršiti obuku dodatnih 10 (deset) kandidata iz reda inženjera koji žele proći kroz navedenu obuku ili apsolvirati kojima će navedena obuka olakšati traženje zaposlenja. Odabir kandidata će biti urađen putem Javnog poziva.

Prema evidenciji Odsjeka za poljoprivredu oko 3.730 domaćinstava bavi se poljoprivrednom proizvodnjom i na taj način ostvaruje dohodak. Ostvarena novčana podrška za grad Gradačac u 2024. godini iznosila je:

- po programu Kantonalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva ukupno **3.397.508,46 KM**,
- po programu Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva ukupno **6.160.063,88 KM**,

Ukupni iznos ostvarenih novčanih podrški u oblasti poljoprivrede za 2024. godinu iznosio je **9.557.572,34 KM**.

Prema podacima dobijenim od JU MSŠ „Hasan Kikić“ Gradačac ukupan broj učenika upisanih u školskoj 2024/2025 godini iznosi 1.113 učenika i manji je u odnosu na prethodnu školsku godinu za 25 učenika.

Vrste smjerova su:

1. Tehničke škole

- Mašinski tehničar i operator za CNC mašine,
- Mašinski tehničar za kompjutersko projektovanje,
- Medicinski tehničar,
- Tekstilni tehničar-dizajner odjeće/konfektionar/modelar,
- Prehrambeni tehničar,
- Poljoprivredni tehničar,
- Tehničar računarstva (Elektrotehnička škola),
- Tehničar elektroenergetike (Elektrotehnička škola),
- Građevinski tehničar,
- Arhitektonski tehničar,
- Ekonomski tehničar.

2. Stručne škole

- Automehaničar,
- Vozač motornih vozila,
- Bravar,
- Krojač,
- Voćar/vinogradar,
- Prerađivač mlijeka,
- Prehrambeni prerađivač,
- Automehaničar/dijagnostičar,
- Električar,
- Autoelektričar,
- Frizer/vlasuljar
- Zidar/keramičar.

Najveći interes za upis bio je u sljedeće smjerove: Medicinski tehničar, Tehničar računarstva, Tehničar elektroenergetike, Mašinski tehničar i operator za CNC mašine, Mašinski tehničar za kompjutersko projektovanje i Frizer/vlasuljar.

Najmanji interes za upis bio je u Poljoprivredno - prehrambenu školu za usmjerenja mljekar i voćar te u Tekstilnu školu za usmjerenja tekstilni tehničar i krojač.

Naglašeno je da postoji potražnja za sljedeća zanimanja: Frizer/vlasuljar, Medicinska sestra-tehničar, Tehničar računarstva, električar i autoelektričar.

U okviru stručnih škola kod učenika treba podsticati i razvijati inovativnost kroz praktičnu nastavu i na taj način ohrabrivati poduzetnički duh a kako bi nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja mogli lakše ući u tržište rada ili kroz vlastite ideje pokrenuti vlastiti biznis.

Prijedlog mjera u cilju smanjenja broja nezaposlenih

1. Prikupiti i analizirati podatke Udruženja privrednika,
2. Usklađivati tržišta rada i sistema obrazovanja,
3. U saradnji sa privrednicima Gradačca, MŠS, TIKA-e i UNDP-a nastaviti aktivnosti vezane za unapređivanje rada Trening centra,
4. Harmonizirati, povećati kvalitet i osavremeniti nastavne planove i programe i unaprijediti praktične obuke za srednje obrazovanje,
5. Unaprjeđivati rad Privrednog savjeta,
6. Jačanje kapaciteta u oblasti poljoprivrede:
  - kontinuirane edukacije poljoprivrednih proizvođača o najnovijim postignućima u oblasti poljoprivredne proizvodnje,
  - certifikacija u svrhu pristupa velikim tržištima,
  - proširenje i modernizacija rashladnih kapaciteta,
  - povećanje kapaciteta za preradu voća i povrća,
7. Jačanje i razvoj preduzetništva kroz projekte finansiranja i sufinansiranja samozapošljavanja i provođenje programa obuke, prekvalifikacije,
8. Nastaviti sa unapređenjem saobraćajne i komunalne infrastrukture u industrijskim zonama.

Obrađivač
Služba za privredu, razvoj i poduzetništvo

Predlagač
Gradonačelnik